

D ů v o d y:

Rekursní soud správně usuzuje, že sdružení, o něž jde, nevyhovuje podmínkám §u 1 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. Dle §u 2 stanov má býti účelem družstva podporování výdělků a hospodaření členů a) rozšiřováním znalosti a použitím nových provozních prostředků v oboru polního hospodářství a živnosti, jež jsou způsobilými, aby jich výnos zlepšily aneb provoz zjednodušily, b) pořádáním dobrých, zábavných přednášek působiti proti opouštění venkova a mravně zušlechťovati, c) zřízením nutných provozních prostředků k opatření vlastních snímků a pořízení světelných obrazů (diapositivů a filmů), spolupůsobiti v oboru umění světelných obrazů ve službách péče o blahobyt venkova. Při rozboru tohoto ustanovení stanov jest na první pohled patrné, že jde o podniky rázu jednak výchovného [ad a) a b)], jednak zábavního [c)]. Takováto činnost družstva vybočuje však z rámce zákonem přípustného družstevního podnikání, jehož účelem jest výhradně podpora výdělků a hospodářství členů, společným provozováním závodu neb poskytováním úvěru (§ 1 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.), jež tedy musí směřovati výhradně buď k opatření nových hospodářských statků a tím podmíněnému zvětšení příjmů nebo k racionelní spotřebě statků a tím ku zmenšení vydání aneb k zachování získaných již hospodářských hodnot. Toho v případě a) a b) není. Širokou definicí účelu ad c) má býti očividně zastřen vlastní účel společenstva, totiž výdělečné provozování kinematografických představení, tedy podniku, který vůbec nelze podříditi žádné z forem v §u 1 zákona uvedených, neb jim podobných a k družstevnímu provozování jedině přípustných. Ze tomu tak, plyne již z ustanovení §u 31 stanov, dle nichž se má dostati členům zúrokování jich podílů a dividend dle podílních listin. Jde tedy v tomto případě ve skutečnosti o hospodářství ryze kapitalistické, jež jest rovněž cizím účelu družstevního podnikání. V ostatním stačí poukázati ku výstižným důvodům napadeného usnesení.

Čís. 5160.

Smísen-li ve směnce živel směňky vlastní (zaplatím na řád můj vlastní) a směňky vydané (označením trasáta pod kontextem směňky), jest směňka neplatnou.

(Rozh. ze dne 30. června 1925, R II 197/25.)

Procesní soud první stolice zrušil k námitkám směnečný platební příkaz. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. D ů v o d y: Napadený rozsudek pokládá zažalovanou směňku za neplatnou, poněvadž v kontextu směňky jsou slova (»zahle ich an die Ordre Eigene«), kdežto současně směňka obsahuje na levém místě pod směňkou jméno směnečníka (t. j. osobu, která tuto směňku má zaplatiti). S tímto právním názorem nelze souhlasiti. Zákon (čl. 4, čís. 7 směň. ř.) nežádá, by poimenování směnečníka se stalo určitými slovy v kontextu

směnky, stačí, je-li ze směnky samé osoba směnečníka zřejma. Tato náležitost je v tomto případě splněna. Sporná směnka obsahuje přesnou adresu směnečníka, a jeho podpis. Jedná se tedy o vydanou směnku. Tím, že v kontextu směnky bylo použito slov »zahle ich« místo »zahlen Sie« netrpí jasnost jinak bezvadné vydané směnky.

Nejvyšší soud zrušil usnesení odvolacího soudu a vrátil mu věc, by, nehledě k zrušovacímu důvodu, ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Nelze sdíletí názor odvolacího soudu, že použitím slov »zahle ich« na místo »zahlen Sie« v žalobních směnkách netrpí jasnost jinak bezvadných vydaných směnek. Směnka jest úkonem přísně formálním, při němž oproti vykladacímu pravidlu čl. 278 obch. zák. a §u 914 obč. zák. jest hleděti jen k tomu, co vyplývá ze směnky samé, a nikoli k tomu, co snad účastníci zamýšleli. Z obsahu žalobních směnek není však naprosto jasno, zda jde o směnky vlastní či vydané. Pojetí v onom smyslu nasvědčovala by slova »zahle ich an die Ordre eigene«, při čemž by za vydatele bylo možno pokládati buď žalobkyni nebo žalovanou, v čemž opět jest nejasnost, neboť oba vydatelé býti nemohou (»zahle ich«). V tomto znění šlo by mimo to o vlastní směnku na vlastní řád, tedy neplatnou, poněvadž nikdo nemůže sám sobě slíbiti placení a zákon sám takové formy směnky nepřipouští (čl. 98 směn. ř., v němž není citován čl. 6 směn. ř.). Povaze směnek vydaných nasvědčovalo by opět označení osoby, jež má platiti (trasáta, čl. 4 čís. 7 směn. ř.) na levé straně směnky, t. j. Richarda R-a a jeho akcept, nedostává se však příkazu, že a komu trasát má platiti (»zahle ich«). Směnky žalobní směsují tedy v téže listině formu směnky vydané s formou směnky vlastní, z nichž mimo to neobstojí sama o sobě ani ta ani ona, nemají smyslu a proto právem procesní soud, prohlásiv je za neplatné (čl. 7 směn. ř.), zrušil platební příkazy na jich základě vydané.

Čís. 5161.

Zajišťovací převlastnění lze v exekučním řízení ochrániti žalobou dle §u 258 ex. ř., nikoliv dle §u 37 ex. ř.

(Rozh. ze dne 30. června 1925, Rv II 703/24.)

Žalobkyně domáhala se žalobou podle §u 37 ex. ř. zrušení exekuce, tvrdíc, že zabavené věci byly na ni vlastnický převedeny ku zajištění. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Dovolací důvod nesprávného právního posouzení jest opodstatněn. Netřeba řešiti otázku, zda zajištění pohledávky jest dostatečným dů-